

INGEBOEKT

PORTaal

Harry Paus (red.), Sylvia Bacchini, Rikky Dekkers, Theo Pullens & Mieke Smits: *PORTaal. Praktische taaldidactiek voor het primair onderwijs*. Bussum: Coutinho, 2002.

PORTaal kan in enkele woorden omschreven worden als een 'handboek taaldidactiek voor het basisonderwijs'. Het is vooral bestemd voor studenten van de Pabo (lerarenopleiding). Alle aspecten van het taalonderwijs op de basisschool zijn aan de orde. Deel 1 gaat over mondelinge taalontwikkeling en mondeling taalonderwijs. Deel 2 behandelt het lezen en schrijven. In deel 3 worden meertaligheid en taalbeleid onder de loep genomen. Deel 4 besteedt aandacht aan alle mogelijke leermiddelen die in het taalonderwijs op de basisschool gebruikt kunnen worden. Deel 5 ten slotte behandelt een aantal topics rond taalonderwijs die geregeld in het nieuws opduiken (dyslexie, spelling, kinderboekenweek).

Van bij de eerste bladzijde wordt het opzet van de auteurs duidelijk. De lezer (student) wordt rechtstreeks aangesproken en meteen ook aangezet tot 'actief leren'. In ieder onderdeel wordt de theoretische achtergrondinformatie namelijk afgewisseld met voorbeelden uit de dagelijkse klaspraktijk én met concrete opdrachten. Deze opdrachten kunnen zeer uiteenlopende vormen aanne-

men, zoals: een observatiemoment in de stageschool, een kort onderzoek, een evaluatie van een methode, het uitproberen van een kringgesprek of de bespreking van een stelling met een medestudent. Deze aanpak biedt dus zowel mogelijkheden aan een student die voor het eerst een stageschool bezoekt als aan een meer ervaren student die actief aan de slag wil gaan met een groep kinderen. Het aantal opdrachten is zo groot dat de lezer zich misschien overbevraagd voelt. De docent/lector zal wellicht een selectie moeten maken uit het ruime aanbod én achteraf voldoende aandacht moeten besteden aan de nabespreking. Het gaat in ieder geval om zeer zinvolle, gevarieerde en praktijkgerichte opdrachten, die ook in de nascholing aan bod kunnen komen.

PORTaal gaat duidelijk uit van een taakgerichte visie op taalonderwijs: "Kinderen leren meer taal door met elkaar te communiceren. [...] Daarom zoekt de leerkracht voortdurend gelegenheden om kinderen onderling en in interactie met volwassenen taal te laten gebruiken." Doorheen het boek pleiten

de auteurs dan ook voor taalactiviteiten vanuit een betekenisvolle context. Ze verliezen daarbij niet het belang uit het oog van gerichte oefenactiviteiten en doelgerichte instructies, die het leerproces kunnen versnellen. Interessant is het uitgangspunt dat kinderen ook taal leren in andere vakken. De lezer (student) wordt er dan ook toe aanzet om geen 'scheiding' te maken tussen de activiteiten in het kader van taallessen en activiteiten bij andere vakken.

Zoals reeds vermeld bevat het boek zeer veel voorbeelden van mondeling en schriftelijk taalmateriaal. Ook hier is veel aandacht besteed aan variatie: een oefening uit een leesmethode, een tekst uit een zaakvakmethode, een fragment uit een Turks leesboek, een neerslag van een kringgesprek, het verwoorden van een oplossingsmethode in de

rekenles, een verwijzing naar een cd-rom, een dominospel of een site op het internet. Het gaat in de eerste plaats om materiaal dat gebruikt wordt in de Nederlandse klaspraktijk. Heel wat zaken zijn echter ook voor de Vlaamse lezer (student) herkenbaar. Ook hier is wellicht een rol weggelegd voor de docent/lector: hoe kan ik een en ander vertalen naar de schoolse realiteit in Vlaanderen, zodat de voorbeelden ook voor studenten duidelijk zijn?

Samengevat kunnen we stellen dat de auteurs geslaagd zijn in hun opzet: aan studenten een handboek taaldidactiek aanbieden dat ze kunnen gebruiken tijdens hun opleiding en dat ook uitnodigt om verder te lezen, om kritisch te reflecteren en om verder op onderzoek te gaan.

*Anne Boeken
J. de Geyterstraat 22
2660 Hoboken
anne.boeken@skynet.be*